

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
7107-04

meddelad i Stockholm den 25 april 2008

KLAGANDE

1. AA

2. Energimarknadsinspektionen (tidigare Statens energimyndighet)
Box 155
631 03 Eskilstuna

MOTPART

E.ON Elnät Sverige AB (tidigare Sydkraft Nät Aktiebolag), 556070-6060

Ombud:

1. Bolagsjuristen Malin Persson
2. Bolagsjuristen Patrik Håkansson
Carl Gustavs väg 1
205 09 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 9 november 2004 i mål nr 5110-03
(bilaga)

SAKEN

Anslutningsavgift enligt ellagen

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Regeringsrätten ska undanröja kammarrättens dom och fastställa länsrättens dom och Energimyndighetens beslut. Han anför bl.a. följande. Förstärkningen och ombyggnaden av nätet är inte kundspecifik och ska betalas av nätägaren. Han har endast efterfrågat 16 ampere. Det är E.ON Elnät Sverige AB (E.ON) som beslutat att utföra en anslutning om högst 25 ampere för att få möjlighet att förstärka nätet. Hans anslutningsavgift har därmed blivit 17 000 kr högre.

Energimarknadsinspektionen yrkar att Regeringsrätten undanröjer kammarrättens dom och förklarar att E.ON äger debitera AA högst 30 800 kr exklusive mervärdesskatt. I andra hand yrkar inspektionen att anslutningsavgiften ska fastställas till 36 600 kr exklusive mervärdesskatt. Inspektionen anför bl.a. följande. Kammar- rättens tolkning av vilka kostnader som ska belasta den anslutande kunden innebär att en allt för stor börda läggs på den enskilde och på inspektionen att visa att nytta även tillkommer andra kunder och nätbolaget. Utgångspunkten bör i stället vara huruvida det finns en merkostnad, dvs. om det gäller en åtgärd som enbart den anslutande kunden har nytta av. Vid en investering genom förstärkning eller förbättring av ett befintligt nät som tjänar flera kunder föreligger normalt sett nytta även för dessa och för nätbolaget. – Det bör ligga på nätbolaget, som har en unik kunskap om sitt nät och kundernas nyttjande av nätet, att visa att nyttan enbart tillkommer den anslutande kunden och därmed enbart ska belasta denne. Det måste i vart fall ställas betydligt högre krav än vad kammarrätten gjort för att konstatera en total avsaknad av nytta för bolaget och andra kunder. – Med hänsyn till inspektionens andra- handsyrkande anför inspektionen följande. Sju abonnenter, AA inräknat, är anslutna till den aktuella ledningen. E.ON har anfört att det är rimligt att anta att ytterligare två abonnenter tillkommer i framtiden. Inspektionen anser därför, om Regeringsrätten finner att delning ska ske, att kostnaderna för byte av ledning ska delas med nio.

E.ON bestrider bifall till överklagandena och anför bl.a. följande. Behovet av förstärkning av nätet orsakades av AAs nätanslutning och förstärkningen bedömdes vara onödig för övriga nätkunder vid

offerttidpunkten. Utgångspunkten bör därför vara att kostnaderna betalas av honom liksom tidigare nätanslutare fått betala de merkostnader som deras nätanslutningar orsakat. Genom kammarrättens dom säkerställs att överföringstariffen inte ska användas för att finansiera samtliga förstärkningskostnader när dessa vid offerttidpunkten bedöms sakna nytta för kundkollektivet. Än viktigare är att nätanslutarna inte heller fortsättningsvis kan beställa onödigt stor kapacitet utan att betala för de merkostnader detta medför. Domen säkerställer alltså att nätkostnaderna hålls nere, vilket i sin tur främjar elanvändarnas intresse av låga och stabila nättariffer, dvs. konsumentintresset. Energimark-nadsinspektionens ställningstagande innebär i praktiken inget annat än att omfördela kostnader från nyanslutarna till, ytterst, de befintliga nätkunderna. Detta kan inte ha varit lagstiftarens vilja. – Anslutnings-kostnaden ska motsvara de faktiska merkostnaderna. Syftet med detta är att säkerställa att nätkollektivet inte ska tvingas subventionera eller bära anslutande kunders kostnader. Om en investering är till gagn för kollektivet eller inte får bedömas från fall till fall. Vid bedömningen måste beaktas, dels att utbyte i förtid, liksom överdimensionering, endast ger samma kapacitet men till en högre nättariff, alltså ingen ökad kundnytta, dels att alla ledningar, oavsett ålder, har ett ekonomiskt restvärde. Byts ledningen ut i förtid går detta ekonomiska restvärde till spillo. – Det befintliga nätet hade inte kapacitet för att klara av att AAs fastighet anslöts. Efter en anslutning skulle lokal-nätet inte uppfylla gällande krav. Detta gäller oavsett storleken på anslutningens kapacitet, dvs. om denna var högst 16 eller 25 ampere. Utbytet av en luftledning mot en annan har inte inneburit en ökad nytta för kundkollektivet. Inget talar för att risken för avbrott på grund av väder och vind skulle ha minskat. Den ökade livslängden på den nya luftledningen uppvägs i princip av det utsläckta restvärdet på den gamla ledningen. – Förstärkningen av kapacitet möjliggör förvisso fler nyanslutningar, men alltså finns inget som talar för att det totalt sett blir fler än tre nyanslutningar och AA har endast betalat för en tredjedel av den beräknade förstärkningskostnaden.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 3 kap. 7 § första stycket ellagen (1997:857) är den som har nätkoncession för område, om det inte finns särskilda skäl, skyldig att på

skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning inom området till ledningsnätet. Enligt 4 kap. 1 § i dess i målet aktuella lydelse ska nättariffer vara skäliga och utformade på sakliga grunder. Vid bedömning av en nättariffs skälighet ska konsumentintresset särskilt beaktas. Hänsyn ska dessutom tas till kravet på en rimlig avkastning i nätverksamheten.

Lagens bestämmelse om nättariffer i 4 kap. 1 § överfördes oförändrad från den tidigare ellagen (1902:71 s. 1). I förarbetena till en ändring i den äldre lagen angavs bl.a. att en princip för utformningen av nättariffer bör vara att den som förorsakar kostnader för nätägaren också ska betala för detta. Vidare uttalades att engångsavgiftens storlek ska kunna motsvara merkostnader för t.ex. en nybyggd anslutning (prop. 1993/94:162 s. 58 och 157). Det sistnämnda sägs också i förarbetena till 1997 års ellag. Där anges vidare beträffande anslutning till ett befintligt elnät bl.a. följande. En annan viktig faktor som måste beaktas när anslutningsskyldigheten prövas är de tekniska förutsättningarna vid anslutningen. Den anläggning som ska anslutas måste i stora drag vara avpassad för det befintliga ledningsnätet. Det kan inte krävas av en nätinnehavare att han ska göra stora och kostsamma investeringar för att en anläggning ska kunna anslutas till hans nät (prop. 1996/97:136 s. 143).

Av ovan redovisade motivuttalanden kan, enligt Regeringsrättens mening, utläsas en princip att vid anslutning till befintligt elnät, den som önskar ansluta sig ska stå för de direkta merkostnader som nätägaren härigenom förorsakas. Som kammarrätten funnit framgår inte av utredningen att förstärkningsåtgärderna vid tidpunkten för nätbolagets offert skulle komma att innebära någon direkt nytta för bolaget eller för bolagets befintliga kunder på den aktuella nätdelen. Bolaget bedömde däremot att förstärkningsåtgärderna skulle vara till nytta för senare anslutande elkunder. Det får mot den angivna bakgrunden anses rimligt att låta AA bära en viss del av den beräknade förstärkningskostnaden, vars storlek i sig inte satts i fråga. I målet har inte framkommit något som ger anledning att basera fördelningen på annat än det beräknade antalet nya kunder. Bolaget bedömde vid tidpunkten för offerten att det fanns anledning att räkna med ytterligare två senare tillkommande kunder. Den bedömningen har inte ifrågasatts. Det saknas således skäl att avvika från bolagets

fördelning av förstärkningskostnaderna, nämligen att en tredjedel ska bäras av AA. Överklagandena ska därmed avslås.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandena.

Marianne Eliason

Carina Stävberg

Anna-Karin Lundin

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Susanne Ritseson
Föredragande regerings-
rättssekreterare

Avd I
Föredraget 2008-03-05